

50 DE ANI

IASI

Irina IONESCU

Poate că se va rezolva

Teatrul pentru copii și tineret „Luceafărul“ din Iași a împlinit o jumătate de secol de când funcționează fără întrerupere, de când produce cu regularitate evenimente teatrale/culturale în viața (pre)școlarălor care-i trec pragul.

„Felicitățile, masa și... dansul“ au avut loc în luna mai în cele două săli ale teatrului. Programul aniversării semicentenarului a cuprins opt spectacole, montări considerate a fi reprezentative pentru activitatea și profilul teatrului. Au putut fi urmărite povești clasice din literatura universală și românească – *Peștișorul de aur*, după A.S. Pușkin; *De ziua lui Pinocchio*, după Carlo Collodi; *Povestea motanului încălțat* după Charles Perrault – toate trei dramatizate și regizate de Constantin Brehnescu; *Dragonul* de Evgheni Șvarț, în regia lui Ion Cibotaru; *Crăiasa fără cusur*, un spectacol de Bogdan Ulmu, după George Călinescu; *Tinerete fără bătrânețe*, dramatizare și regie de Constantin Brehnescu, după Petre Ispirescu; *Păcală*, dramatizare de Ion Agachi, după Petre Dulfu, în regia lui Viorel Vîrlan; și un spectacol de teatru dramatic gândit special pentru elevii claselor mai mari sau chiar pentru liceeni, având în vedere faptul că Sadoveanu este un autor prezent în programa obligatorie de studiu a orelor de limba și literatura română în toate școlile de stat – este vorba despre *Baltagul*, dramatizat de Constantin Paiu, în regia lui Toma Hogeia.

Baltagul a venit în ajutorul elevilor interesați, oferind o „lectură“ limpede și clar conturată. Bine decupată. Fără el, profilul instituției nu ar fi fost întreg, titulatura de teatru pentru copii și ... tineret a „Luceafărului“ nejustificându-se în totalitate, pentru că tineretul depășise demult vârsta celorlalte montări, excepție făcând poate doar *Tinerete fără bătrânețe*. Dacă programul a cuprins câte puțin din tot ceea ce a putut fi văzut la „Luceafărul“ de-a lungul anilor, de la primul spectacol cu *Peștișorul de aur*, reluat acum într-o nouă formulă, deci dacă au putut fi văzute păpuși, aproape toate tipurile de marionete, chiar umbre și teatru dramatic, ceea ce a lipsit au fost montările frumoase, plăcute la vedere, drăguțe, adorabile sau fermecătoare.

Reacțiile copiilor nu pot fi socotite, în acest caz, un barometru pentru valoarea creațiilor în sine.

Copiii de la Iași, care în general, sunt foarte bine crescuți, vin la teatru destul de des. Au văzut (unii dintre ei) chiar de câteva ori, montări la care continuă să fie aduși. Sunt buni spectatori de teatru și din acest simplu motiv, merită mult mai mult.

Teatrul exercită asupra lor o putere de convingere foarte mare. Nu este peliculă de desene animate, nu este film, nu este joc video, este ceva cu care se poate intra în dialog, dacă ți se dă voie de pe scenă (deși nu este obligatoriu să ți se permită întotdeauna) sau dacă doamna învățătoare nu te ceartă că vorbești în timpul spectacolului.

Nu este nimic din lucrurile cu care ei sunt obișnuiți, dar are câte puțin din toate și încă ceva în plus. Copiii sunt fascinați de aparițiile simultane ale păpușarilor/marionetiștilor (ce mai mânuiesc și „la vedere”) și ale păpușelelor/marionetelor asemănătoare, într-un fel, cu o parte dintre jucăriile lor de acasă, dar care parcă se mișcă mai bine și spun povești mai interesante. Nu compară teatrul cu desenele animate, cu filmul sau cu jocurile video, își dau seama că este vorba despre altceva, dar compară între ele spectacolele. Și, din păcate, la Iași, spectacolele sunt, în marea lor majoritate, la fel de sărăcăcioase și, de multe ori, neinspirat „desenate”.

Poate că invitarea unor noi regizori ar mai schimba măcar un pic lucrurile, poate că ceva mai mulți bani ar fi de folos, poate că... situația se va rezolva.

Strădaniile conducerii teatrului de a menține un program repertorial bine construit, de a nu lăsa să treacă neobservat momentul semicentenar al instituției sunt de apreciat, dar nu ar trebui să se oprească aici. Cred că ar trebui să intereseze mai mult și calitatea artistică a spectacolelor promovate.

În plus, față de spectacolele amintite a mai avut loc, la Iași, o lansare de carte: Oltița Cîntec (secretar literar al teatrului) – *Luceafărul 50. O istorie evenimentială*; un colocviu, „Luceafărul” față în față cu publicul său, moderator criticul de teatru Natalia Stancu, și vizionarea spectacolului filmat *Cercul*, realizat după textul omonim al dramaturgului Mircea Radu Iacoban (director al teatrului), text nominalizat la Selecția finală a concursului UNITER pentru Cea mai bună piesă românească a anului 1999.

Unul dintre cele mai emoționante momente a fost generat de decernarea – în semn de recunoaștere a talentului și a fidelității față de teatru –, titlurilor de seniori ai *Luceafărului* unor artiști cu a căror viață se împletește o bună parte din istoria teatrului de animație de la noi: Elena Brehnescu, Constantin Brehnescu, Simona Agachi, Ion Agachi, Eliza Florescu, Mia Dumitriu Mihalache, Natalia Dănăilă, Nicolae Brehnescu, George Zaharia, Rodica Scraba și Emil Petcu.